

GRUPA WĘCŁAWOWICZ

PROJEKTY EKSPERTYZY WYKONAWSTWO ARCHITEKTURA KONSERWACJA MALARSTWO RZEŻBA

INWESTOR	GMINA WROCŁAW PL. NOWY TARG 1-8, 50-141 WROCŁAW
OBIEKT	KAMIENICA PRZY UL. WIĘCKOWSKIEGO 21, 50-431 WROCŁAW DZ. NR 20/7, OB. POŁUDNIE
NAZWA PROJEKTU	BADANIA STRATYGRAFICZNE ELEWACJI ORAZ STOLARKI OKIENNEJ I DRZWIOWEJ KAMIENICY PRZY UL. WIĘCKOWSKIEGO 21, DZ. NR 20/7, OB. POŁUDNIE, WROCŁAW.

ZESPÓŁ OPRACOWUJĄCY GRUPA WĘCŁAWOWICZ Jacek Tomasz Węclawowicz 31-027 Kraków, ul. św. Tomasza 27/1 NIP 677-223-81-24, Regon 120953603	<p>mgr inż. arch. JACEK WĘCŁAWOWICZ nr upr. MPOIA/027/2016</p> <p>mgr inż. arch. Jacek Węclawowicz upr. MPOIA/027/2016 w spec. architektonicznej bez ograniczeń: do projektowania, kierowania robotami budowlanymi, kierowania wytwarzaniem elementów budowlanych oraz do kierowania kwalifikacji technicznej i utrzymania obiektów budowlanych miejscowo ustanowiony 18.09.2017 przez wojewodę wrocławskiego</p> <p>mgr szt. ELŻBIETA MALINA-WĄSOWSKA</p> <p>mgr Elżbieta Malina-Wąsowska Konservator dzieł sztuki Nr dyplomu 8647</p> <p>mgr hist. szt. KINGA TARASEK</p> <p>Kinga Tarasek GRUPA WĘCŁAWOWICZ mgr hist. szt. Kinga Tarasek</p>
--	--

BRANŻA	KONSERWACJA
FAZA	BADANIA KONSERWATORSKIE
TREŚĆ	OPIS, DOKUMENTACJA ARCHIWALNA, DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA
DATA O PRACOWANIA	MAJ 2019

Spis treści

I WSTĘP.....	3
II DANE OGÓLNE.....	3
III HISTORIA OBIEKTU.....	3
IV DOKUMENTACJA ARCHIWALNA.....	5
V OPIS OBIEKTU.....	7
VI BADANIA STRATYGRAFICZNE.....	8
VII WNIOSKI.....	18

I WSTĘP

Celem opracowania jest przedstawienie wyników badań stratygraficznych elewacji frontowej oraz stolarki okiennej i drzwi wejściowych w kamienicy przy ul. Więckowskiego 21 we Wrocławiu. Badania wykonano w celu ustalenia pierwotnej kolorystyki tych elementów.

II DANE OGÓLNE

Adres: ul. Więckowskiego 21, 50-431 Wrocław

Inwestor: Gmina Wrocław, pl. Nowy Targ 1-8

Forma ochrony konserwatorskiej: obiekt wpisany do Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Wrocławia

III HISTORIA OBIEKTU

Kamienica jest częścią zabudowy ulicy Więckowskiego. Ulica została wytyczona w roku 1875 przez kupców - Kaima i Schlesingera. Ulica łączyła dwie należące do nich parcele - przy ul. Traugutta 42 i ul. Kościuszki 54-57 (Neue Tauentzienstr.). Początkowo była ich prywatną ulicą i dopiero rok później podpisali umowę z miastem, na mocy której miała być wybudowana w ciągu dwóch lat. Zgodnie z umową ulicę przekazano w administrowanie miastu dwa lata później - 13 maja 1878 roku. Przedłużenie ulicy do dzisiejszej ul. Brzeskiej nastąpiło około roku 1890. Ulica nosiła wówczas niemiecką nazwę - Königgrätzerstr. - nadaną dla upamiętnienia zwycięskiej bitwy z Austrią pod Königgrätz (dzisiaj Hradec Králové) 3 lipca 1866 roku. zwanej też bitwą pod Sadową. Zniszczenia drugiej wojny światowej nie ominęły i Königgrätzerstrasse. Najbardziej ucierpiał najstarszy odcinek między ul. Traugutta i ul. Kościuszki, po zachodniej stronie ulicy nr 7-13 oraz nr 17 róg Kościuszki, a po wschodniej stronie nr 12-14. Na szczęście nie zniszczono żadnej z kamienic między ul. Kościuszki i ul. Brzeską. Po wojnie ulica zyskała nową nazwę - Cieszyńska, jednak 28 marca 1948 r. zmienioną ją na ul. Stanisława Więckowskiego (1884-1942) działacza społecznego, współzałożyciela SD, który zginął w

Oświęcimiu. W latach 90. uzupełniono zabudowę pod nr 12-14, nr 17, zaś w miejsce nr 7-13 w większości zajmuje ogród przedszkola przy ul. Zgodnej¹.

Kamienica pod numerem 21 przetrwała wojenną zawieruchę. Budynek powstał pod koniec wieku XIX, najprawdopodobniej w okresie pomiędzy 1876, a 1900 rokiem. Wskazuje na to również plan Wrocławia z roku 1912 (il. 1), na którym określono czas powstania kamienicy na ostatnie 30 lat dziewiętnastego stulecia.

Kinga Tarasek
GRUPA WĘCŁAWOWICZ
mgr hist. szt. Kinga Tarasek

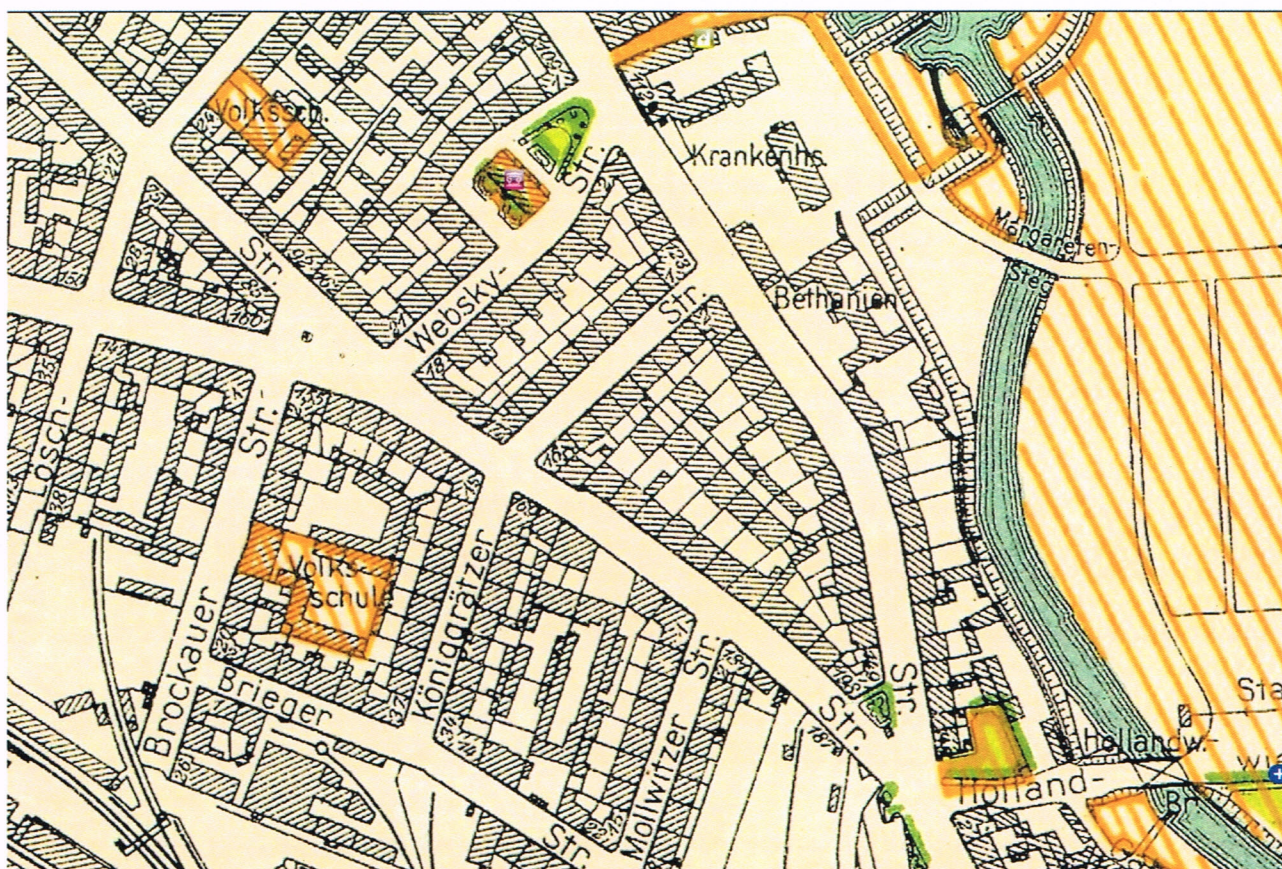
1 Za: https://polska-org.pl/587555,Wroclaw,ul_Wieckowskiego_Stanislaw.html

IV DOKUMENTACJA ARCHIWALNA

il. 1 Fragment planu miasta Wrocławia z roku 1912 (Die bauliche Entwicklung Breslaus von 1811 bis 1912). Kolorami oznaczono przybliżony czas powstania zabudowy. Zabudowa przy ulicy Königgrätzer (dziś Więckowskiego) oznaczona została kolorem brązowym jako wzniesiona w latach 1871-1900.

Strzałką oznaczono kamienicę pod numerem 21.

il. 2 Fragment planu Wrocławia z roku 1934.

V OPIS OBIEKTU

Kamienica jest budynkiem jednoklatkowym, sześciokondygnacyjnym, podpiwniczonym, usytuowanym w ciągu zwartej zabudowy pierzei ulicy Więckowskiego.

Kamienica zrealizowana została na planie prostokąta, z przechodnią sienią, zlokalizowaną w bocznym traktcie budynku i klatką schodową zlokalizowaną w osi budynku, dostępną bezpośrednio z zewnątrz od strony podwórka oraz z wewnętrznego układu komunikacyjnego kamienicy.

Elewacja frontowa jest zdobiona historyzującymi detalami architektonicznymi. Ściany parteru gładkie pozbawione detalu architektonicznego, okna prostokątne również pozbawione detalu, występują jedynie proste opaski. Ściany pozostałych kondygnacji pokryte wykonanym w zaprawie boniowaniem pasowym. Otwory okienne prostokątne, w pasie pierwszego piętra bez ozdobnych opasek, na wyższych piętrach opaski profilowane. Otwory okienne drugiego piętra zwieńczone półokrągłym naczółkiem wspartym na kroksztynach. Kondygnację wyżej otwory zwieńczone naczółkami trójkątnymi, natomiast w pasie piętra czwartego – prostym gzymsem nadokiennym. Płyciny podokienne oraz naczółki zdobione roślinną dekoracją ornamentalną. Bramę wejściową wieńczy klucz w formie głowy lwa.

Dach jednospadowy o niewielkim spadku w stronę elewacji tylnej.

Elewacja tylna pozbawiona detalu architektonicznego.

VI BADANIA STRATYGRAFICZNE

Celem prac było określenie rodzajów i stanu nawarstwień pokrywających elewację frontową oraz stolarkę okienną i drzwiową kamienicy przy ul. Więckowskiego 21 we Wrocławiu. Serię odkrywek wykonano w kwietniu 2019 roku.

Poniżej zamieszczono dokumentację fotograficzną oraz opis wykonanych odkrywek.

1. Odkrywki w obrębie stolarki drzwi wejściowych

Badania wykazały, iż na stolarce nie zachowały się historyczne warstwy. Zaleca się zachowanie istniejącej kolorystyki.

fot. 1: Istniejący wygląd stolarki drzwiowej.

2. Odkrywki w obrębie elewacji frontowej

Badania stratygraficzne w obrębie elewacji oparto na 11 odkrywkach, w tym także odkrywkach naturalnych.

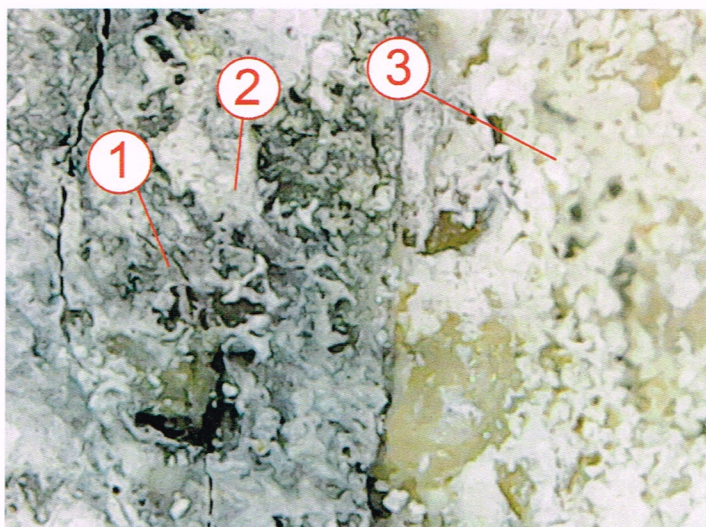
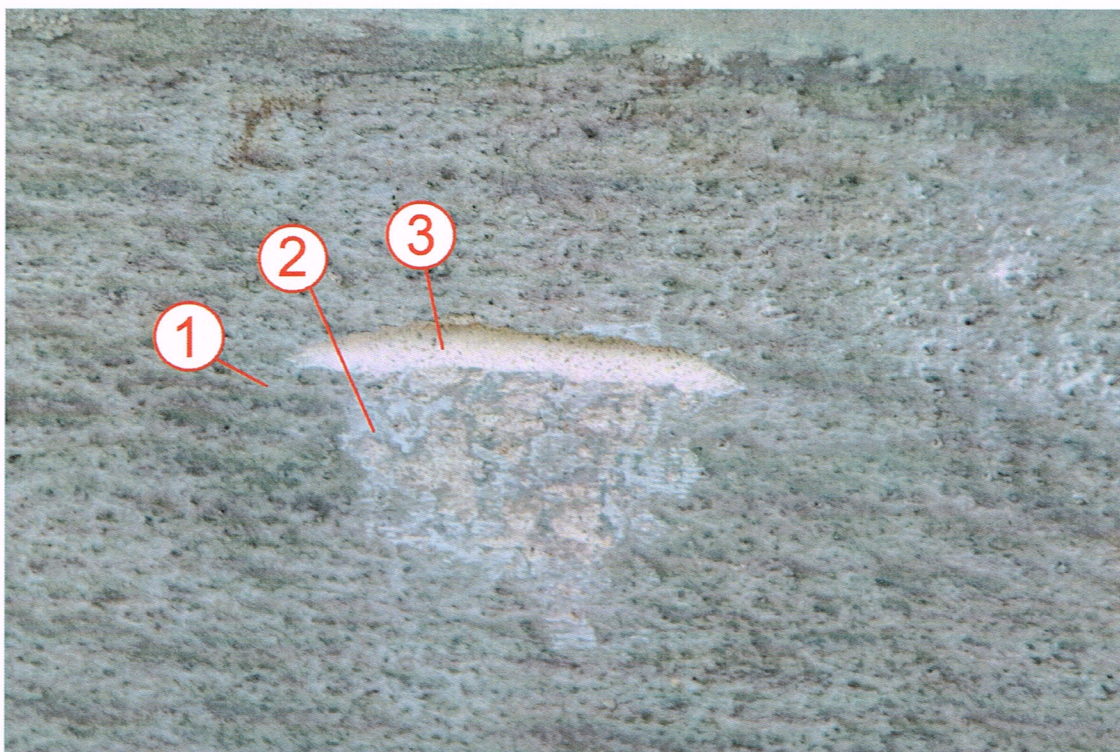
Pas parteru jest w znacznej części zdegradowany – ściany są zawilgocone, tynki częściowo wtórne. Stąd niemożliwym było określenie w tym miejscu stratygrafii.

Badania wykazały, iż elewacja pierwotnie pokryta była warstwą szarości, detal architektoniczny natomiast – czerni oraz ciemnej szarości.

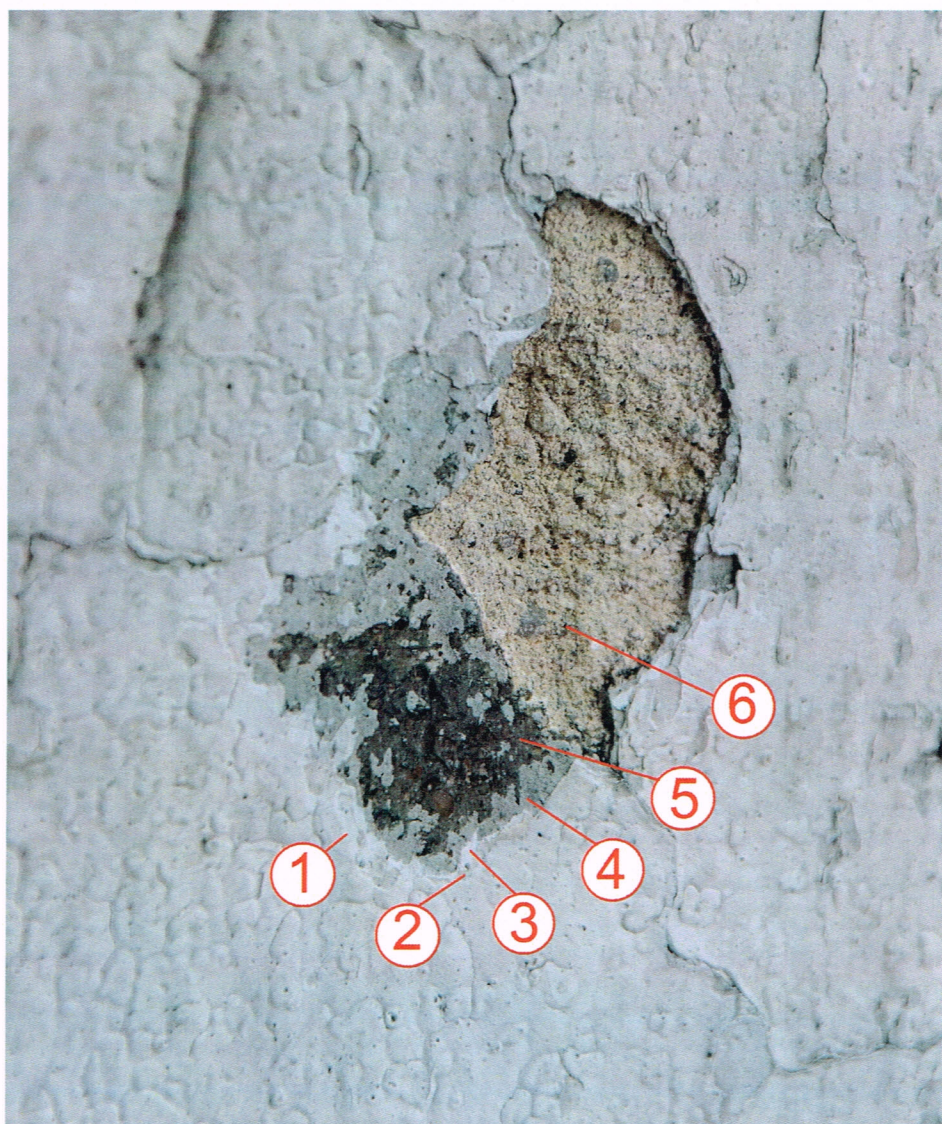
fot. 2: Pas parteru – tynki są znacznie zdegradowane, częściowo wtórnie uzupełnione.

Odkrywki w pasie pierwszego piętra ujawniły, iż pod istniejącą warstwą wierzchnią znajduje się warstwa jasnoszara.

Zdjęcie mikroskopowe jednej z odkrywek w pasie pierwszego piętra. Numerem (1) oznaczona istniejąca wierzchnia warstwa, pod nią znajduje się warstwa jasnoszara (2). Numerem (3) oznaczona warstwa tynku.

Odkrywki wykonane z obrębie opasek okiennych trzeciego piętra ujawniły występowanie czterech warstw technologicznych. Pod istniejącą warstwą białej farby (1) znajdują się dwie starsze warstwy białe (2, 3), warstwa szarej malatury (4), a także pokrywająca tynk bezpośrednio warstwa czarna (ciemnoszara) (5).

Opaski okienne w pasie
drugiego i trzeciego piętra
(w miejscu zachowania
oryginalnej stolarki).

Dokumentacja fotograficzna

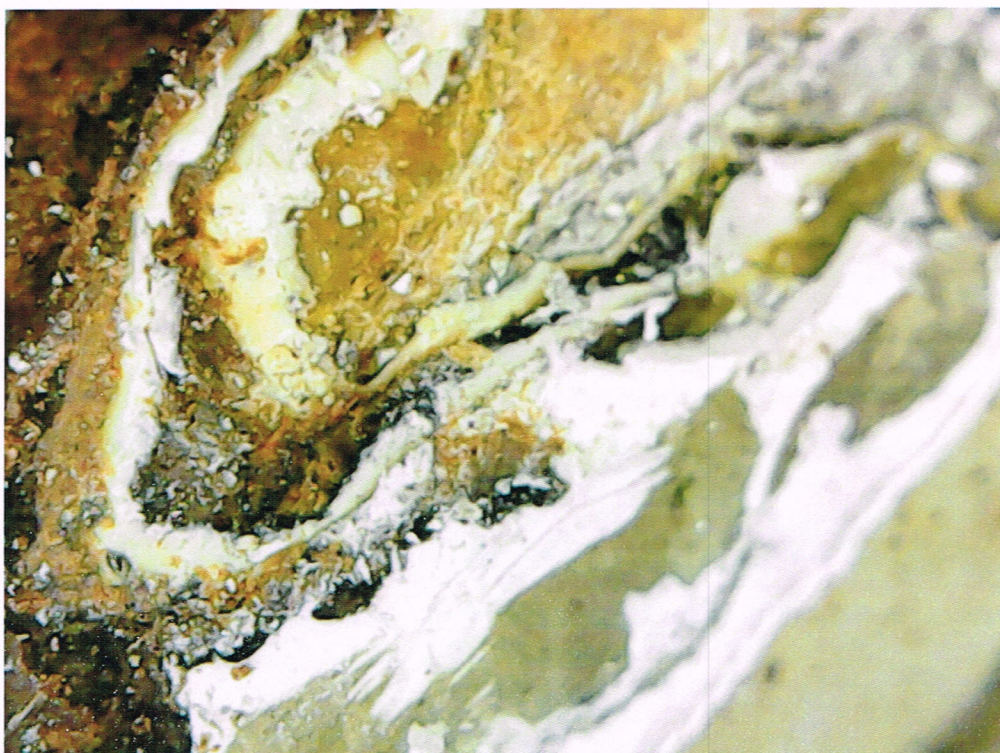

3. Stolarka okienna

W obrębie elewacji frontowej zachowały się jedynie cztery oryginalne okna – w pierwszej, drugiej oraz trzeciej osi trzeciego piętra. Pozostałe wymienione zostały na nowe wykonane z PCV, bądź drewniane - mające niehistoryczną formę. Podczas badań ustalono, iż pierwotnie stolarki pokryte były malaturą w kolorze białym.

fot. 3: Zdjęcie mikroskopowe stolarki okiennej. Na stolarce wykryto pozostałości białej farby.

VII WNIOSKI

Badania wykazały, iż elewacja pokryta była warstwami w odcieniach szarości oraz ciemnej szarości. Jednocześnie przebadane opaski okienne pokryte są w najstarszej warstwie kolorem czarnym. Proponuje się przywrócenie elewacji tej kolorystyki, różnicując jednocześnie odcienie szarości na poszczególnych elementach elewacji oraz rezygnując z czarnych elementów na rzecz ciemnoszarych.

Jak wynika z wykonanych badań stolarka okienna miała pierwotnie kolor biały. Na drzwiach nie wykryto historycznych warstw i sugeruje się zachowanie ich istniejącej kolorystyki.

mgr inż. arch Jacek Weclawowicz
upr. MPOIA/027/2016 w spec. architektonicznej
bez ograniczeń: do projektowania, kierowania
robotami budowlanymi, kierowania wytwarzaniem
elementów budowlanych oraz do sprawowania
kontrol technicznej utrzymania obiektów budowlanych
miejscowo budowlany 18/Spl/2017 badacz architektury

mgr Elżbieta Malina-Wąsowska
Konservator dzieł sztuki
Nr dyplomu 8847

Wydany w Rzeczypospolitej Polskiej

Dyplom
ukończenia jednolitych
studiów magisterskich

Elżbieta Sylwia Malina

(podpis posiadacza dyplomu)

Nr dyplomu 8847

D

Akademia Sztuk Pięknych
im. Jana Matejki w Krakowie
1818

Wydział Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki

Elżbieta Sylwia Malina

urodzona 3 marca 1989 roku w Krakowie
ukończyła stacjonarne studia jednolite magisterskie
w obszarze kształcenia sztuka o profilu ogólnoakademickim
na kierunku konserwacja i restauracja dzieł sztuki
w specjalności konserwacja i restauracja malarstwa

z wynikiem bardzo dobrym
i otrzymała w dniu 29 maja 2015 roku
tytuł zawodowy:

magister sztuki

Dziekan Wydziału Konserwacji i Restauracji Dzieł Sztuki
Lesław Celis
Stanisław Tabisz

Rektor

(pieczęć imienna i podpis)

Kraków, dnia 19 czerwca 2015 roku